

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/488/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

144/2015. (IV. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. július 14-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2015. április 28-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjog sérelme nem megállapítható. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

Beadványában a panaszos egy vele szemben 2014. július 27-én fogatosított közlekedésrendészeti intézkedést sérelmezett. A panaszos 11 óra körül M. téren a P. utcai kereszteződés forgalomirányító fényjelző készülékének sárga jelzésén haladt át kerékpárjával (azért erre, mert egyenes irányba volt zöld jelzés a lámpán), mivel biztonságosan megállni már nem tudott. Állítása szerint szemből ugyanekkor hajtott be egy megkülönböztető jelzés nélküli szolgálati gépkocsi a kereszteződésbe, ugyanezen jelzésnél. A panaszos még nyugtázta is magában, hogy megfelelő döntést hozott a sárga jelzésnél, mivel a rendőrautó is az áthaladás mellett döntött.

A panaszos folytatta útját, és a következő kereszteződésnél a piros jelzéshez érve lassítani kezdett, közben hátranézett, tájékozódás céljából, hogy jön-e mögötte valamilyen nagyobb jármű, gépkocsi, és ne legyen útban, el tudjanak menni mellette. Ekkor látta, hogy az említett rendőrségi járművet, amint megkülönböztető fényjelzés nélkül felé közlekedik. A panaszos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

mellé érve a rendőrök, lehúzott ablakból kiszólva, megkérdezték őt, hogy „milyen jelzéken haladt át az imént?”. A panaszos azt válaszolta, hogy „sárga”, mire a rendőrök közölték, hogy „piros volt az és ötvenezerbe fog kerülni”, és intézkedés alá fogják vonni. A rendőrök ezt közvetlen megelőzően bekapcsolták a megkülönböztető fényjelzést és mindhárman kiszálltak az autóból. Mivel tovább erősítették álláspontjukat a panaszos piros jelzéken való áthaladásáról, a panaszos védekezésül azt mondta nekik, hogy „ha én piroson haladtam át, akkor ők is”. Erre az egyikük (egy majdnem kopaszra nyírt szőkés hajú, kék szemű rendőr), aki a panaszos megítélése szerint a gépkocsit vezette, azt mondta, hogy „nem Noé bárkája ez”, rámutatva a rendőrségi járműre. A panaszos közölte vele, hogy megkülönböztető jelzés nélkül ő sem hajthat be piros jelzésnél a kereszteződésbe, és elkérte a rendőrök nevét, szolgálati- beosztásukat és helyüket. Erre az volt a válasz, hogy „majd rajta lesz a papíron”. Ezután a másik rendőr (barna, rövid hajú) azt mondta, hogy „ez a baj, hogy visszatámad (a panaszos), ahelyett, hogy elismerné (a szabálysértést). A panaszos erre úgy reagált, hogy ő nem támad, csak védekezik és érvel, majd megkérdezte, hogy melyikük vezette a rendőrautót, amelyre a testes barna hajú rendőr azt mondta, hogy „ahhoz neki semmi köze”.

A panaszos megítélése szerint mindhárom rendőr hangneme kioktató volt, és közben mindegyikük hozzáfűzött valami „okosságot” a másikéhoz, miközben körbe állták a panaszost. Majd az ismertetett párbeszéd után „alkoholszondázás” következett, és szóba került, hogy a panaszos gyermeke is rendőr. Az egyik rendőr azt mondta, hogy ismeri a panaszos gyermekét, és tudja, hogy ezután a panaszos meg fogja őt keresni. A panaszos reakciója az volt, hogy nem mondja el neki a történetet, mert nem szeretné, ha ő ebben az ügyben részt venne. Majd a panaszos közölte, hogy nem kér a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) közhelyszerű és pontatlan idézgetéseiből, mint például a „sárga az már piros” és ehhez hasonlók, vagy „kerékpárral nem tudott megállni (?)”. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy tegyék a dolgukat, mert amit mondott, azt nem fogadták el, sőt el is fordultak tőle, metakommunikációjukkal is jelezve, hogy nem érdekli őket az érvelése.

Ezt követően a rendőrök kitöltötték a jegyzőkönyvet, amelynek fejlécéből a panaszos megtudta, hogy a Közlekedésrendészeti Osztály munkatársai járnak vele szemben. Majd az egyik rendőr közölte vele, hogy „ráírhatja az ő kis meséjét, hogyan történt az eset”, melyet követően mondták neki, hogy írja alá a jegyzőkönyvet, melyre a panaszos nem volt hajlandó, mivel nem volt nála az olvasószemüveg, aminek segítségével meggyőződhetett volna az irat tartalmáról. Erre a jegyzőkönyvet kitöltő rendőr, aki talán a rendőrautót vezette, arrogánsan a panaszosra ripakodott, hogy „jőjjön már ide”, mert ismertetni akarja a leírtakat. A panaszos szóvá tette a hangnemet, főleg, hogy az előző percekben a rendőr kijelentette, hogy „ő senki”.

Búcsúzaskor az egyik rendőr megjegyezte, hogy a panaszos tartózkodjon a jövőben a szabálysértésektől. A panaszos megköszönte a „jó tanácsokat” és eltávozott a helyszínről, és zaklatottságában gyalogosként indult haza. Majd amikor az Erste bank mellé ért, elfogyott a járda, ezért átkelt (gyalogosan) a másik oldalra, erre megjelentek ismét a (fenti) rendőrök a körforgalom felől és kiszólt az autót vezető az alakon, hogy „ez is szabálytalan”.

A panaszos megjegyezte, hogy a kérdéses útszakaszon vele szemben, de vele egy irányba is sok kerékpáros közlekedik a járdán a múzeum előtt, ahol nincs kijelölt kerékpárút vagy sáv, veszélyeztetve ezzel az idősebbeket és a gyerekeket. Ezt előzőleg közölte az intézkedő rendőrökkel is, célozván arra, hogy a szabálytalan járdán való kerékpározáson kellene változtatni. De „ez nem lépte át az ingerküszöbüket”, pedig a környéken többször is előfordultak.

A panaszos a fentiekkel kapcsolatban megjegyezte, hogy ha a rendőrautó vele szemben közlekedett, akkor a rendőrök honnan látták az ő lámpáját, hogy az mikor lett piros, amikor ő pont azért haladt tovább egyenesen, mert a balra kanyarodóknak tilos jelzésük volt, ahol már több jármű is várakozott. A panaszos szerint az is kérdéses, hogy hogyan fordult meg a rendőrautó olyan gyorsan, mert azt lehet a körforgalomig tartó záróvonal átlépésével és még mindig piros jelzésen való áthaladással tette, megkülönböztető fény- és hangjelzés nélkül.

A panaszos a szabálysértéssel kapcsolatban, amennyiben a sárgán való áthaladás is annak mindősül, természetesen elismeri, de úgy gondolja, hogy egy vasárnapi forgalommentes útvonalon kerékpárral történő sárga jelzésen való áthaladásért nem egy mérlegelés nélkül kiszabott 50 000 forintos bírság lenne a legcélravezetőbb.

A panaszos kifogásolta, hogy az alkoholszonda alkalmazása előtt nem nyilatkoztatták egészségi állapotáról, továbbá az intézkedés végén, a kifejezett kérése ellenére sem azonosították magukat a rendőrök, és nem tájékoztatták panasztételi és jogorvoslati lehetőségeiről.

A panaszos magáról elmondta, hogy 1978 óta van vezetői engedélye, 1981 óta rendszeresen vezet gépjárművet, és igyekszik betartani a közlekedési szabályokat. 1983 óta KRESZ oktatóként is dolgozott több évig, és soha nem indult ellene eljárás, közlekedési szabálysértés miatt sem.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2014. szeptember 17-én kelt átiratában az alábbiakat adta elő a Testület megkeresésére.

A Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály állományából a panasz alapjául szolgáló intézkedést K. r. főőrzsőrmester, Z. r. főőrzsőrmester és C. őrmester balesethelyszínelő hajtotta végre. A fent említett rendőrök forgalom-ellenőrzési tevékenységük során észlelték, hogy a panaszos az általa hajtott kerékpárral az M. tér irányából haladva, az M. tér és a P. út kereszteződésében figyelmen kívül hagyta a forgalomirányító jelzőlámpa tilos jelzését. A jogsértést észlelve a járművezetőt megállították és közölték vele, hogy jogsértés elkövetése miatt szankció jár. A panaszos a felelősségét nem ismerte el, ezért a rendőrök a közigazgatási eljárás megindításához szükséges jegyzőkönyvet kitöltötték, annak egy példányát az ügyfélnek átadták.

A panaszossal szemben tilos jelzés figyelmen kívül hagyása miatt került sor rendőri intézkedésre, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 44. §-a alapján, tekintettel az a közúti közlekedés rendjéről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés kc) pontjára. A rendőrök a KRESZ 9. § (4) bekezdés d) pontjába ütköző szabály megsértését tapasztalták.

A rendőrök zöld jelzésen haladtak át a kereszteződésen, és amikor azon átrétek, észlelték, hogy a forgalomirányító jelzőlámpa tilosra vált, de ennek ellenére – a korábban velük szemben közlekedő – kerékpáros a tilos jelzés ellenére hajt be a kereszteződésbe. A

kerékpáros mozgását azért kísérték figyelemmel, mert a sebességéből feltételezték, hogy nem fog megállni.

A szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzését használva fordult meg az útkereszteződés utáni szakaszon, majd indult a kerékpáros után. A rendőrök hangjelzést nem használtak a gyér forgalom miatt. A kapitányságvezető úgy nyilatkozott, hogy a rendőrautó vezetőjének felelősségét – a kereszteződésben a jogsértés észlelését követő áthaladás tekintetében – fegyelmi hatáskörben kivizsgálja.

A rendőrök a szabályszegés észlelése után kezdték működtetni a fényjelzést, annak érdekében, hogy az útszakaszon megforduljanak és a panaszost megállítsák.

A rendőrök az intézkedést napszaknak megfelelő köszönéssel, tisztelgéssel és bemutatkozással kezdték meg, és közölték az intézkedés okát is. A rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeiknek szóbeli közléssel tettek eleget, az intézkedés végén pedig átadták a jogsértés észleléséről készített jegyzőkönyv másolatát, mely írásban is tartalmazta az intézkedés okát, és a rendőrök nevét és jelvéyszámát. Arra, hogy a panaszos elkérte-e külön az adataikat, a rendőrök nem emlékeznek, azonban amennyiben ezt megkérdezte, akkor azt elmondták neki.

Az intézkedés normál, magázódó hangnemben zajlott le. Az intézkedésről készült hivatalos feljegyzésből is kiderül, hogy az intézkedés alá vont személy meglehetősen lekezelő hangnemben beszélt a rendőrökkel, többször megkérdőjelezte annak létjogosultságát. Azt is megkérdezte, hogy „tényleg ez a legfontosabb dolog-e ebben a városban”.

A Testület azon kérdésére, hogy körbeállták-e a rendőrök a panaszost, amennyiben igen milyen taktikai megfontolásból, a kapitányságvezető úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök az intézkedést a tanultaknak megfelelően, egymást biztosítva hajtották végre a rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT. 10.) ORFK utasításban foglaltakra figyelemmel.

A panaszos által leírt majdnem kopaszra nyírt, szőkes hajú, kék szemű rendőr K. r. főtörzsőrmester lehet, aki a szolgálati járművet vezette.

Nem hangozott el olyan kijelentés a rendőrautóra vonatkozóan, hogy „nem Noé bárkája ez”.

A rendőrök nem emlékeznek olyan kérdésre, amely arra vonatkozott, hogy kivezette a szolgálati gépjárművet, azonban ha ezt a panaszos megkérdezte, akkor megadták volna rá a választ.

A panaszos megemlítette, hogy a gyermeke rendőr, de semmilyen egyéb információt nem mondott ezzel kapcsolatban, illetve amennyiben ezt azzal a céllal tette volna, hogy kibújjon az intézkedés alól, akkor ezt a rendőrök jelentésbe foglalták volna.

Nem hangozott el olyan kijelentés, hogy a „sárga az már piros”, illetve a panaszos „ráírhatja a kis meséséj” a jegyzőkönyvre. Tilos jelzés figyelmen kívül hagyása miatt intézkedtek a rendőrök, és az ilyen esetekben kitöltött jegyzőkönyvben lehetősége van az ügyfélnek nyilatkozatot tenni, hogy miért nem ismeri el a jogsértést. Erről tájékoztatták a panaszost, aki írásban nem indokolta meg, hogy miért nem ismeri el a jogsértést.

A rendőrök nem emlékeznek olyan kérésre, hogy a panaszos rövidlátása okán kérte volna a jegyzőkönyv tartalmának ismertetését, ezért arról nem is tájékoztatták.

A rendőrök 27/2010 (OT. 14.) ORFK utasítás alapján jártak el a légalkohol mérő alkalmazása során, melynek értelmében, ittasság esetén kell nyilatkoztatni az intézkedés alá vont személyt tüdőbetegségéről, illetve testhőmérséklet emelkedéséről. A panaszos esetén nem merült fel ittasság, így őt nem nyilatkoztatták egészségi állapotáról.

A rendőrök az intézkedés során szóban tájékoztatták a panaszost, hogy a Testülethez 20 napon belül, illetve a Rendőrkapitányság vezetőjéhez 30 napon belül fordulhat panasszal a vele szemben végrehajtott intézkedés miatt.

A rendőrök figyelmeztették az immáron gyalogosan közlekedő panaszost, mivel szabálytalanul keresztezte az úttestet.

A panaszolt intézkedés környezetében egyéb közlekedési szabályszegéseket a rendőrök nem tapasztaltak.

Az intézkedés alapján közigazgatási eljárás indult, melyet még jogerősen nem fejeződött be.

2) K. r. főtörzsőrmester az intézkedés napján hivatalos feljegyzést készített a panaszolt intézkedésről.

A feljegyzés szerint a rendőr 10 óra 50 perckor közlekedett a Sz. út irányából a G. út irányába az általa vezetett szolgálati gépkocsival. A Sz. és a P. út kereszteződésébe érve észlelte, hogy egy a G. úton található körforgalom irányából a Sz. út irányába kerékpárral közlekedő panaszos a M. tér és a P. út kereszteződésében lévő forgalom irányító fényjelző készülék tilos jelzését figyelmen kívül hagyva áthaladt a kereszteződésben, és továbbhalad a Sz. út felé. K. r. főtörzsőrmester intézkedés alá vonta a panaszost, közölte vele az általa elkövetett jogsértést, illetve az ahhoz tartozó szankciót. A panaszos a jogsértést nem ismerte el, állítása szerint sárga jelzésen haladt át, illetve hirtelen kellett volna fékeznie, azért nem állt meg.

A panaszos az intézkedés során megkérdőjelezte annak „létjogosultságát”, megkérdezte, hogy tényleg ez a legfontosabb dolog-e a városban.

K. r. főtörzsőrmester közölte a panaszossal, hogy ellene közigazgatási eljárást kezdeményez, és erről készült jegyzőkönyv egy példányát a panaszos átvette.

A feljegyzés szerint az intézkedésnél jelen volt C. r. őrmester és Z. r. főtörzsőrmester is.

3) A 2015. július 27-én 10 óra 50 perckor készült a Kkt. 20. § (1) bekezdés k) és l) pontjába ütköző jogsértés észleléséről szóló jegyzőkönyv szerina közúti közlekedés során megállapítást nyert, hogy a kerékpárral közlekedő panaszos úgy vett részt a közúti forgalomban, hogy a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire vonatkozó KRESZ 9: § (4) bekezdés d) pontjában vonatkozó előírásokat megsértette. A panaszos jegyzőkönyve foglaltakat, valamint a jogairól és a kötelességeiről történő figyelmeztetést megismerte, és a fentiekben leírt megállapításokat tudomásul vette, és a jogsértést nem ismerte el. A panaszos jegyzőkönyvet aláírta, amelyet a rendőrök is elláttak aláírásukkal és feltüntették jelvéyszámukat. A jegyzőkönyvet 11 óra 7 perckor zártak le.

4) A panaszos és az egyik tanú I.-ként megnevezett rendőr (akinek adatait zártan kezelik) 2014. szeptember 5-én 9 óra 15 perckor a Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályán közigazgatási ügyben kezdődő tárgyalás során az alábbiakat adta elő.

A rendőr elmondása szerint 2014. július 27-én szolgálatot látott el két kollégájával, akikkel a szolgálati gépjárművel a Sz. úton haladtak a M. tér felé, amikor áthaladva a kereszteződésen és már körülbelül a templom sarkánál észlelték, hogy az addig velük szemben közeledő kerékpáros az egyenesen tovább haladó forgalmi sávból a tilos jelzést figyelmen kívül hagyva tovább közlekedik a belváros felé. Ezt követően intézkedés alá vonták a panaszost és közölték vele a szabályszegés tényét, melyet ő nem ismert el, mert állítása szerint sárga jelzésen haladt át. A rendőr megjegyezte, hogy a szabályszegés elkövetése előtt folyamatosan figyelemmel kísérték a kerékpárost, látták, hogy a kereszteződés felé halad, majd a tilos jelzésen áthajt. Forgalom nem volt. A rendőr a hivatalos feljegyzésben leírtakat továbbra is fenntartja.

A panaszos előadta, hogy az intézkedés napján 11 óra körüli időben kerékpárjával közlekedett a M. téren a villanyrendőr irányába, és amikor a P. utca és a M. tér kereszteződésben sárgára váltott a lámpa, úgy ítélte meg, hogy kerékpárjával nem tud biztonságosan megállni, ezért sárga jelzésen áthaladt és tovább közlekedett a villanyrendőr irányába.

A panaszos a tanú által elmondottakkal kapcsolatban megjegyezte, hogy szerinte a rendőrök azért tekintettek vissza, mivel ők is a sárga jelzésen haladtak be a kereszteződésbe és meg akarták tekintetni, hogy hogyan „dönt” a jelzésre. A rendőrök azt állítják, hogy a templom sarkához értek, azonban a balra kanyarodó sávban a M. tér irányából a P. út irányába legalább 1 vagy 2 autó állt a tilos jelzésnél, így nem volt pontosan látható, hogy hol halad át a kerékpárral, mikor a piros jelzésre váltott a lámpa.

A rendőr úgy nyilatkozott, hogy nem emlékszik pontosan, hogy ott állt-e autó vagy sem, azonban azt hozzátette, hogy vasárnap volt és gyér volt a forgalom.

5) 2014. szeptember 5-én 10 óra 15 perckor kezdődő tárgyalás során a panaszos és a rendőr még az alábbiakról nyilatkozott.

A panaszos rögzítette, hogy nem piros jelzésen haladt át, hanem sárgán. Továbbá a vele egy időben ugyanerre a jelzésre szemből behajtott egy járóautó is megkülönböztető jelzések nélkül. Igaz, hogy az autó gyorsabb és hamarabb átér a kereszteződésen, de a panaszos úgy gondolta, hogy helyesen járt el, helyes öntést hozott, mivel a rendőrautó is úgy ítélte meg, hogy még áthaladhat a jelzésen.

A tanúként meghallgatott rendőr elmondta, hogy ő harmadikként a gépjármű bal hátsó ülésén ült. Azt, hogy ki vezette a gépkocsit, arra már nem emlékszik, azonban a gépjármű menetleveléből meg lehet állapítani. Amikor elhaladtak a panaszos mellett, akkor visszanéztek, mivel az egyik kollégája szólt, hogy figyeljék a kerékpárost, hogy átmegy-e a piroson. A rendőri eligazításban külön ki van emelve a kerékpárosok, gyalogosok és ittas járművezetők ellenőrzése, és szabálytalanság esetén intézkedés foganatosítása.

A rendőr emlékei szerint a forgalom gyér volt, sem mögöttük, sem pedig a panaszos mögött nem közlekedett senki. Miután észlelték, hogy a panaszos áthalad a fényjelző készülék tilos jelzésén, megkülönböztető fényjelzést használva a rendőrautóval megfordultak a kétszer kétsávos úton, hangjelzést nem használtak, mivel fogalom nem volt. A panaszost a Sz. utca és a U. utca kereszteződésénél a G. Biztosító előtt vonták intézkedés alá. Megkérték a panaszost, hogy állítsa le a biciklijét a gyalogos járdára, melynek a panaszos eleget tett. A rendőrök a forgalmi sávban álltak meg, a fényjelzés folyamatosan működött. A panaszossal szemben alkoholszondát alkalmaztak, mely negatív eredményt jelzett. A rendőr arra nem emlékszik,

hogy ki ismertette az intézkedés célját és okát, emlékezete szerint a panaszosnál nem volt személyi igazolvány és laccímka sem, adatait bediktálta. A panaszos a tilos jelzésen való áthaladást nem ismerte el, és a kerékpárjával gyalogosan el kívánta hagyni a helyszínt, mire a rendőr felszólította, hogy az intézkedés nem ért véget, állítsa vissza a kerékpárját. A panaszos a felszólításnak eleget tett, majd közölték vele, hogy közigazgatási eljárás indul az ügyében. A rendőr egyik kollégája a motorháztetőn írta meg a jegyzőkönyvet, ketten biztosították az intézkedést.

A rendőr elmondása szerint szóba került, hogy a panaszos fia is rendőr, amelyre ő közölte vele, hogy tud róla, és ez ennyiben is maradt a részükről.

A panaszos közölte velük, hogy ha ő átment a tilos jelzésen, akkor a rendőrök is, mert utána fordultak és nem használtak megkülönböztető jelzést. A rendőr ismételt megjegyezte, hogy a szabályszegés észlelését követően a gépjármű megkülönböztető fényjelzését felkapcsolták és az az intézkedés alatt végig működött.

A jegyzőkönyv egy példányát a panaszos átvette, melyet követően elkérte a rendőrök nevét és jelvéyszámát. A rendőrök közölték vele, hogy rajta lesz a jegyzőkönyvön mind a hármójuké. A panaszost rádióon keresztül ellenőrizték a nyilvántartásban, majd a rendőrök az intézkedést befejezték és a helyszínt elhagyták.

A panaszos a fentiekkel kapcsolatban az alábbi észrevételt tette. A rendőr az intézkedést úgy mondta el, ahogy megtörtént, annyi eltéréssel, hogy amikor a panaszos közlekedett az U. és a Sz. utca kereszteződéséhez, észlelte a járőr kocsit, de annak megkülönböztető fényjelzése nem működött. A fényjelzést csak akkor kapcsolták be, amikor mellé megálltak. A panaszos azt hitte, hogy végeztek, ezért megfogta a kerékpárját, erre a rendőr is megfogta azt, és annyit mondott, hogy még nem mehet, nem végeztünk.

6) Az intézkedő rendőrök a Testület megkeresésére 2014. szeptemberében külön-külön jelentést készítettek, amelyek a fentiekhez képest az alábbi többlet információkat tartalmazták.

Az intézkedés jogalapja az Rtv. 13., 14., 29. és a 44. § volt, az intézkedés ezen paragrafusok alapján kezdeményezték.

A rendőrök közlekedési szabály megsértését észlelték a panaszos részéről azzal, hogy ő a járműforgalmat irányító fényjelző készülék tilos (piros) jelzésén haladt át a kerékpárjával.

C. r. úgy nyilatkozott, hogy a fényjelző készülék zöld (szabad) jelzésén mentek át, amikor látták, hogy a panaszos velük ellentétes irányban közlekedik, majd a templomnál a szolgálati gépkocsiból visszafordulva látták, hogy az a tilos jelzésen halad át a M. tér és a P. út kereszteződésében.

K. r. főörzsőrmester, mivel nem emlékszik, nem tudott azzal kapcsolatban nyilatkozni, hogy a rendőrautó is sárga jelzésen hajtott-e be a kereszteződésbe, és hogy pontosan milyen helyzetből észlelték a panaszos szabályszegését.

Z. r. főörzsőrmester ezzel kapcsolatban előadta, hogy a szolgálati járművel, amikor a panaszossal egymás mellett haladtak el, akkor ők már áthaladtak a kereszteződésen, és ezt követően váltott a jelzőlámpa tilos jelzésre.

C. r. törzsőrmester és K. r. főörzsőrmester arra nem emlékszik pontosan, hogy hogyan fordultak meg a kereszteződésben a panaszos után, azonban rögzítette, hogy ilyen esetekben a KRESZ rendelkezéseit betartva járnak el, és amennyiben szükséges megkülönböztető jelzést használnak.

Z. r. főörzsőrmester elmondása szerint a kereszteződést már elhagyták, amikor az egyenes útszakaszon a KRESZ rendelkezéseit betartva fordultak meg.

Z. r. főörzsőrmester rögzítette, hogy a panaszos mindkét oldalán álltak, mivel a panaszos az intézkedés során el akarta hagyni a helyszínt, úgy hogy vele szemben nem ért véget az intézkedés. Ezt a panaszos a meghallgatása során meg is erősítette.

A rendőrök megjegyezték, hogy majdnem kopaszra nyírt, szőkés hajú, kék szemű személyleírás K. r. főörzsőrmesterre illik, azonban a panaszos körszakállat nem említ, amit akkor és most is visel.

A rendőrök nem emlékeznek olyan kérésre, hogy a panaszos rövidlátása okán kérte volna a jegyzőkönyv tartalmának ismertetését, de ha valaki (ettől az esettől elvonatkoztatva) ilyen kéréssel fordul hozzájuk, akkor ismertetik vele a jegyzőkönyv tartalmát. Ilyenkor azonban hatósági tanút kérnek fel és annak adatait rögzítik a jegyzőkönyvön, ezért valószínűsítik, hogy ilyen kérése nem volt a panaszosnak.

A rendőrök az intézkedés végén szóban tájékoztatták a panaszos a panasz előterjesztésének lehetőségéről.

A rendőrök megjegyezték, hogy baleseti helyszínelőként dolgoznak, ami mellett közlekedési járőr feladatokat is ellátnak, ezért napi szinten rengeteg emberrel szemben intézkednek, illetve sok embert hallgatnak meg, ezért és az intézkedés óta eltelt idő, valamint a hasonló intézkedések miatt, nem emlékeznek minden egyes intézkedés pontos lefolyására, illetve mozzanataira.

7) A rendőrség egy rajzolt ábrát is megküldött az intézkedés helyszínéről.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A KRESZ 9. § (4) bekezdés értelmében ugyanezen szakasz (1) bekezdés *a)-d)* pontjában említett fényjelző készülékek fényjelzéseinek a jelentése: a kör alakú, valamint a nyilat vagy kerékpárt mutató folyamatos piros fény a továbbhaladás tilalmát jelzi.

A Kkt. 20. § (1) bekezdése szerint „Az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban a közúti közlekedési szabályok közül a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők”.

A Testület a fenti hatásköri rendelkezés alapján a rendőrség közigazgatási hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabályszegést, indokolt volt-e vele szemben a közigazgatási eljárás megindítása, valamint szankció alkalmazása (Az ilyen jellegű panaszokra külön törvény biztosít jogorvoslatot), ezért ezekben a kérdésekben a Testület **hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.**

b) A panaszos szerint a vele szemben közlekedő rendőrautónak gyorsan kellett megfordulnia, amely felveti a kérdést, hogy áthaladt-e záróvonalon és még mindig piros jelzésen megkülönböztető jelzés nélkül (mert ilyet nem lehetett látni és hallani).

A KRESZ 49. § (2) bekezdése szerint a megkülönböztető fény- és hangjelzést együttesen használó gépjármű vezetője - a rendőr és a vasúti átjárót biztosító jelzőberendezések jelzéseit kivéve - a közúti jelzéseket, továbbá a 24-43. §-okban foglalt rendelkezéseket figyelmen kívül hagyhatja, ha magatartásával a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti, és meggyőződött arról, hogy a közlekedés többi résztvevője az akadálytalan továbbhaladást lehetővé tette.

Mivel a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani, **ezért a fentiek tekintetében sem tudott vizsgálatot folytatni.**

A Testület utal a kapitányságvezető nyilatkozatára, mely szerint a rendőrautó vezetőjének felelősségét – a kereszteződésben a jogsértés észlelését követő áthaladás tekintetében – fegyelmi hatáskörben kivizsgálja.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbiak szerint foglalt állást.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület érdemben elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos előadta, hogy 11 óra körül M. téren a P. utcai kereszteződés forgalomirányító fényjelző készülékének sárga jelzésén haladt át kerékpárjával (azért erre, mert egyenes irányba volt zöld jelzés a lámpán), mivel biztonságosan megállni már nem tudott. Allítása szerint szemből ugyanekkor hajtott be egy megkülönböztető jelzés nélküli szolgálati gépkocsi a kereszteződésbe, ugyanezen jelzésnél. A panaszos még nyugtázta is magában, hogy megfelelő döntést hozott a sárga jelzésénél, mivel a rendőrautó is az áthaladás mellett döntött, azonban ezt követően nem sokkal intézkedés alá vonták. A panaszos a fentiekkel kapcsolatban megjegyezte, hogy ha a rendőrautó vele szemben közlekedett, akkor a rendőrök honnan látták az ő lámpáját, hogy az mikor lett piros, amikor ő pont azért haladt tovább egyenesen, mert a balra kanyarodóknak tilos jelzésük volt, ahol már több jármű is várakozott.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása. A rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

1) általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését;

4) közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el;

10) őrzi az államhatárt, megelőzi, felderíti, megszakítja az államhatár jogellenes átlépését;

11) ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat - ide nem értve a Közösségi Vámcodekx létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletében meghatározott vámellenőrzést -, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

A KRESZ rendelkezései szerint a járműnek minősül „közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. A mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekes szék és a gépi meghajtású kerekes szék - ha sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a gyermekocsi és a talicska - azonban nem minősül járműnek. Az ilyen eszközökkel közlekedő személyek gyalogosoknak minősülnek.” A kerékpár pedig „olyan, legalább kétkerekű jármű, amelyet emberi erő hajt, és ezt legfeljebb 300 W teljesítményű motor segíti.”

Tekintettel arra, hogy a KRESZ szerint a kerékpár járműnek minősül, az Rtv. fent idézett szakasza alapján közlekedésrendészeti intézkedést lehet foganatosítani az azzal közlekedő személlyel szemben.

A fenti jogszabályi hivatkozások alapján megállapítható, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított, az intézkedés kezdeményezése tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem sértette.

3) A panaszos állítása szerint az alkoholszonda alkalmazása előtt nem nyilatkoztatták egészségi állapotáról.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a rendőrök 27/2010 (OT. 14.) ORFK utasítás alapján jártak el a légalkohol mérő alkalmazása során, melynek értelmében, ittasság esetén kell nyilatkoztatni az intézkedés alá vont személyt tüdőbetegségéről, illetve testhőmérséklet emelkedéséről. A panaszos esetén nem merült fel ittasság, így őt nem nyilatkoztatták egészségi állapotáról.

A 27/2010. (Ot. 14) ORFK utasítás a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte ellenőrzésének és az ellenőrzéshez rendelkezésre álló eszközök és mintavételi lehetőségek alkalmazásának egységes rendőrségi szabályozását tartalmazza.

Az utasítás 9. pontja szerint „Amennyiben az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkoholértéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete, továbbá az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést szabálysértési eljárásban értékelik, az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.”

A Testület a fent idézett ORFK utasítás alapján megállapította, mivel a panaszos ittassága nem merült fel, hogy önmagában azért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mert nem nyilatkoztatták egészségügyi állapotáról.

4) A Testület vizsgálta a megállítás körülményeit, mivel a panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök ekkor nem használtak megkülönböztető fényjelzést.

A panaszos elmondása szerint a rendőrségi jármű megkülönböztető fényjelzés nélkül közlekedett felé. A panaszos mellé érve a rendőrök, lehúzott ablakból kiszólva, megkérdezték őt, hogy „milyen jelzésen haladt át az imént?”, majd közölték, hogy intézkedés alá fogják vonni. A rendőrök ezt közvetlen megelőzően bekapcsolták a megkülönböztető fényjelzést és mindhárman kiszálltak az autóból.

A tárgyalás során meghallgatott rendőr megjegyezte, hogy a szabályszegés észlelését követően a gépjármű megkülönböztető fényjelzését felkapcsolták és az az intézkedés alatt végig működött. Továbbá kapitányságvezető is rögzítette, hogy a rendőrök a szabályszegés észlelése után kezdték működtetni a fényjelzést, annak érdekében, hogy az útszakaszon megforduljanak, és a panaszost megállítsák.

A KRESZ 6. § (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: „Ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja,

a) a járművek megállítására

aa) karjának vagy fehér szegélyű piros tárcsának függőleges feltartásával, piros vagy fehér fény körbeforgatásával, illetőleg síppal ad jelzést,

ab) menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal;

b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.”

A közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) mellékletének a mozgó jármű megállítására vonatkozó része kifejezetten hangsúlyozza, hogy a rendőr a járművek megállítását a hatályos jogszabályok (azaz – a fent részben idézett – KRESZ 6. §) alapján köteles végrehajtani. Az irányelv rögzíti: a megállítás helyét úgy kell megválasztani, hogy a szolgálati-, illetve a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza, és ne veszélyeztesse. A megállításkor fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje.

Az irányelv a szolgálati járművel menetközben végrehajtott megállítás szabályait külön részletezi. A leállítás során, valamint az intézkedés ideje alatt, minden esetben működtetni kell a megkülönböztető fényjelzést. Fő szabály szerint az intézkedés alá vont járművet hátulról kell megállítani, olyan módon, hogy a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból a rendőrnek hangszórón keresztül kell a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítást adni az úton közlekedő jármű vezetője részére. Az Irányelv kimondja: a szóban adott utasítást a rövid ideig üzemeltetett megkülönböztető hangjelzés adása is előzze meg annak érdekében, hogy a szóbeli utasítás a közlekedőket ne érje váratlanul és az a figyelmüket felkeltse. Előlről megállítani az intézkedéssel érintett járművet csak kivételesen lehet – amennyiben a hátulról történő megállítási kísérlet nem vezet eredményre: ilyenkor a gépkocsizó rendőrnek kiemelt figyelemmel és fokozott óvatossággal kell megelőznie a megállítandó járművet, kialakítania a megelőzőt járműhöz viszonyított szükséges követési távolságot, és ezt követően a közúti közlekedés szabályai szerint „Állj!” jelzést adnia. Az előlről történő megállítás esetében a rendőr a megállítandó jármű melletti elhaladása során a megkülönböztető fényjelzés mellett rövid ideig működtesse a megkülönböztető hangjelzést is. Megfelelő követési távolságot kialakítva érkezzen a jármű elé, és ha van rá mód jelzőtárcsával adjon „Állj” jelzést, továbbá a jármű irányjelzőjét működtetve jelezze a megállási szándékot.

A Testület a felek előadásában ellentmondást tapasztalt tekintetben, hogy a rendőrök mikor kezdték el alkalmazni a megkülönböztető fényjelzést, amely ellentétet egyéb bizonyíték híján feloldani nem tudott, ezért arra a megállapításra jutott, hogy a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelme nem megállapítható.

5) A Testület a szolgálati fellépés móddal kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem azonosították magukat, pedig elkérte a nevüket, szolgálati- beosztásukat és helyüket, amelyre az volt a válasz, hogy „majd rajta lesz a papíron”.

A rendőrségi iratok tansága szerint rendőrök az intézkedést napszaknak megfelelő köszönéssel, tisztelegéssel és bemutatkozással kezdték meg, és közölték az intézkedés okát is. A rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeiknek szóbeli közléssel tettek eleget, az intézkedés végén pedig átadták a jogsértés észleléséről készített jegyzőkönyv másolatát, mely írásban is tartalmazta az intézkedés okát, és a rendőrök nevét és jelvéyszámát. Arra, hogy a panaszos elkérte-e külön adataikat, a rendőrök nem emlékeznek, azonban amennyiben ezt megkérdezte, akkor azt elmondták neki.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jobbiztonság elve.

A Testület az ellentmondó bizonyítékok miatt ebben a kérdésben sem tudott megalapozott döntést hozni, ezért úgy ítélte meg, hogy a szolgálati fellépés módja miatt a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte rendőri hangnemet és bánásmódot is, ezzel kapcsolatban előadta, hogy a majdnem kopaszra nyírt szőkés hajú, kék szemű rendőr, aki a panaszos megítélése szerint a gépkocsit vezette, azt mondta, hogy „nem Noé bárkája ez”, rámutatva a rendőrségi járműre. Majd a panaszos megkérdezte, hogy melyikük vezette a rendőrautót, amelyre a testes barna hajú rendőr azt mondta, hogy „ahhoz neki semmi köze”. Továbbá az egyik rendőr közölte vele, hogy a jegyzőkönyvre „ráírhatja az ő kis meséjét, hogyan történt az eset”, és a jegyzőkönyvet kitöltő rendőr, aki talán a rendőrautót vezette, arrogánsan ripakodott, hogy „jőjjön már ide”, mert ismertetni akarja a leírtakat. Az egyik rendőr azt is kijelentette, hogy a panaszos „senki”, és búcsúzaskor az egyik pedig megjegyezte, hogy a panaszos tartózkodjon a jövőben a szabálysértésektől. A panaszos megítélése szerint mindhárom rendőr hangneme kioktató volt, és közben mindegyikük hozzáfűzött valami „okosságot” a másikéhoz, miközben körbe állták a panaszost.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárnak, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárnak közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

a) A rendőrség előadása szerint az intézkedés normál, magázódó hangnemben zajlott le. Az intézkedésről készült hivatalos feljegyzésből is kiderül, hogy az intézkedés alá vont személy meglehetősen lekezelő hangnemben beszélt a rendőrökkel, többször megkérdőjelezte annak létjogosultságát. Azt is megkérdezte, hogy „tényleg ez a legfontosabb dolog-e ebben a városban”.

A rendőrség továbbá a Testület kérdésére úgy nyilatkozott, hogy nem hangozott el olyan kijelentés a rendőrautóra vonatkozóan, hogy „nem Noé bárkája ez”, illetve az, hogy a „sárga az már piros”, illetve a panaszos „ráírhatja a kis meséséj” a jegyzőkönyvre. Tilos jelzés figyelmen kívül hagyása miatt intézkedtek a rendőrök, és az ilyen esetekben kitöltött jegyzőkönyvben lehetősége van az ügyfélnek nyilatkozatot tenni, hogy miért nem ismeri el a jogsértést. Erről tájékoztatták a panaszost, aki írásban nem indokolta meg, hogy miért nem ismeri el a jogsértést.

Mivel a rendőrség a panaszos rendőri hangnemet érintő sérelmeivel kapcsolatban határozott cáfolatot fogalmazott, és mivel egyéb bizonyíték nem állt a Testület rendelkezésére, úgy ítélte meg, hogy az emberi méltósághoz való jog sérelme nem megállapítható.

b) A Testület azon kérdésére, hogy körbeállták-e a rendőrök a panaszost, amennyiben igen milyen taktikai megfontolásból, a kapitányságvezető úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök az intézkedést a tanultaknak megfelelően, egymást biztosítva hajtották végre a rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT. 10.) ORFK utasításban foglaltakra figyelemmel.

Z. r. főtörzsőrmester rögzítette, hogy a panaszos mindkét oldalán álltak, mivel a panaszos az intézkedés során el akarta hagyni a helyszínt, úgy hogy vele szemben nem ért véget az intézkedés. Ezt a panaszos a meghallgatása során meg is erősítette.

A tanúként meghallgatott rendőr elmondása szerint egyik kollégája a motorháztetőn írta meg a jegyzőkönyvet, ketten pedig biztosították az intézkedést.

A panaszos a tárgyalás során úgy nyilatkozott, hogy azt hitte, hogy végeztek, ezért megfogta a kerékpárját, erre a rendőr is megfogta azt, és annyit mondott, hogy még nem mehet, nem végeztünk.

A fenti hivatkozott ORFK utasítás melléklete rendelkezik az intézkedések során alkalmazott biztonsági alakzatokról, amely közül az egyik a biztonsági háromszög, amikor a rendőrök a panaszossal háromszöget alkotva, annak két oldalán helyezkednek el. Másik ilyen a „V” alakzat, amelynek során a járőrtárs, az intézkedést biztosító rendőr az intézkedés alá vont személy mögött helyezkedik el, kisebb távolságra, mint a járőrvezető, az intézkedést lefolytató rendőr.

Tekintettel az ORFK utasítás utalt rendelkezéseire, valamint figyelemmel arra, hogy a panaszos elismerte, hogy megkísérelte elhagyni a helyszínt, a Testület nem találta alapjogot sértőnek, hogy őt körbe állták, ezért ez a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem sértette.

7) A panaszos állítása szerint nem tájékoztatták panasztételi és jogorvoslati lehetőségeiről.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedő rendőrök az intézkedés során szóban tájékoztatták a panaszost, hogy a Testülethez 20 napon belül, a Rendőrkapitányság vezetőjéhez 30 napon belül fordulhat panasszal a vele szemben végrehajtott intézkedés miatt.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés II. mondata szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése szerint a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, azaz arról, hogy választása szerint egyrészt az intézkedést foganatosító szervhez, másrészt a Testülethez fordulhat panaszával. A tájékoztatásnak továbbá ki kell terjednie a panasz a Testülethez való előterjesztésére nyitva álló határidőre is.

A Testület a panaszos fenti kifogását illetően ugyancsak az egymásnak ellentmondó állítások okán állást foglalni nem tudott, ezért megítélése szerint a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelme nem megállapítható.

8) A panaszbeadvány szerint a panaszos az intézkedést követően zaklatottságában gyalogosként indult haza. Majd amikor az Erste bank mellé ért, elfogyott a járda, ezért átkelt (gyalogosan) a másik oldalra, erre megjelentek ismételt a rendőrök a körforgalom felől és kiszólt az autót vezető az alakon, hogy „ez is szabálytalan”.

A rendőrségi iratok rögzítik, hogy az intézkedő rendőrök figyelmeztették az immáron gyalogosan közlekedő panaszost, mivel szabálytalanul keresztezte az úttestet.

A Testület ezzel kapcsolatban a KRESZ 21. §-ának alábbi bekezdéseire hivatkozik.

(1) A gyalogosnak a járdán, ahol pedig járda nincs, a leállósávon, az útpadkán vagy a kerékpárúton kell közlekednie. (2) Ha az úton sem járda, sem leállósáv, sem útpadka, sem kerékpárút nincs - vagy az a gyalogosközlekedésre, illetőleg a kerekes székkal való közlekedésre alkalmatlan -, a gyalogosok az úttesten közlekedhetnek. (3) Ha a gyalogosok az úttesten közlekednek, az úttest szélén, egysorban

a) lakott területen lehetőleg a menetirány szerint a bal oldalon, lakott területen kívül mindig a bal oldalon, a járműforgalommal szemben,

b) a segédmotoros kerékpárt vagy kerékpárt toló, továbbá a kerekes székkal közlekedő mozgáskorlátozott gyalogosok mindig a menetirány szerint a jobb oldalon haladhatnak.

(5) A gyalogos az úttesten a kijelölt gyalogosátkelőhelyen, ha pedig a közelben kijelölt gyalogosátkelőhely nincs,

a) lakott területen levő főútvonalon az útkereszteződésnél (a járda meghosszabbított vonalában), valamint a menetrend szerint közlekedő jármű megállóhelyén levő járdasziget és az ahhoz közelebb eső járda között (a járdasziget teljes hosszában),

b) egyéb helyen bárhol, a legrövidebb áthaladást biztosító irányban mehet át.

A Testület a GoogleMaps alkalmazásának segítségével arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos a kérdéses banknál (közvetlenül) szabályosan nem tudott átkelni a túl oldalra tekintettel a záróvonalra és járműforgalom elől elzárt területre és arra, hogy ott gyalogosátkelő, útkereszteződés és a menetrend szerint közlekedő jármű megállóhely nincs. A Testület megjegyzi, hogy a bank előtt végig van járda szakasz, csak az a füves területre való tekintettel nem közvetlenül az út mellett, illetve a körforgalom miatt nem azzal párhuzamosan helyezkedik el.

Mindezek alapján pedig nem tartotta alapjogot sértőnek, hogy a rendőrök figyelmeztették az úttestet szabálytalanul keresztező panaszost, ezért ezzel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

9) A panaszos előadta, hogy a kérdéses útszakaszon vele szemben, de vele egy irányba is sok kerékpáros közlekedik a járdán a múzeum előtt, ahol nincs kijelölt kerékpárút vagy sáv, veszélyeztetve ezzel az idősebbeket és a gyerekeket. Ezt előzőleg közölte az intézkedő rendőrökkel is, célozván arra, hogy a szabálytalan járdán való kerékpározáson kellene változtatni. De „ez nem lépte át az ingerküszöbüket”, pedig a környéken többször is előfordultak.

A rendőrségi iratokból az volt megállapítható, hogy panaszolt intézkedés környezetében egyéb közlekedési szabályszegéseket a rendőrök nem tapasztaltak.

A részleghajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül

intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület megítélése szerint amennyiben az intézkedés környezetében valóban felmerült (más) közlekedési szabályszegések gyanúja, az önmagában, a panaszos által igazolt egyéb feltétel hiánya miatt, nem vezet a panaszos alapvető jogának sérelmét eredményező részrehajló intézkedés megállapításához, tekintettel arra is, hogy a rendőrség közlekedésrendészeti intézkedést (jogsértésre utaló körülmény hiányában) is bárkivel szemben fogantatosíthat, aki járművel vesz részt a forgalomban.

A fentiekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés megfelelt az Rtv. 13. §-ában foglalt részrehajlás-mentes ügyintézés követelményének.

IV.

A Testület vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont a panaszost közlekedésrendészeti intézkedés alá, nem sértve a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát, és nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy nem nyilatkoztatták egészségügyi állapotáról. Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint a megállítási körülményei, a szolgálati fellépés mód, a rendőri hangnem és a jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatás miatt a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható az ellenmondó bizonyítékok miatt. A Testület megítélése szerint azonban ezen alapjog nem sérült, mert a rendőrök körbe állták a panaszost, és mert figyelmeztették őt, amikor gyalogosan átkelt a túloldalra.

Fentiekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2015. április 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag